

Sporen van afwezigheid deel 2

Hoe verlies ons leven bepaalt

Lieven Desmet

Juli 2025

Hoe verlies ons leven bepaalt

Ander werk van Lieven Desmet:

Over oorlog groot en klein (pp.400),

papier 24,99 €

e-book 8,11€

uitgegeven bij

<https://www.bravenewbooks.nl/site/?r=userwebsite/index&id=lievendesmet/>

Sporen van afwezigheid

Sporen van afwezigheid

Lieven Desmet

Copyright © 2025 Lieven Desmet

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining niet toegestaan

www.bravenewbooks.nl

Eerste druk juli 2025

Omslagontwerp Lieven Desmet

ISBN 9789465312736

Ten geleide

Hoe meer je hebt, hoe meer je kan verliezen. Het is een boutade maar er zit wel wat waarheid in. Zeker als je verlies vooral materieel gaat bekijken zoals vandaag nogal eens de gewoonte is. Je kan echter meer verliezen dan enkel het materiële. Misschien moet dat nog het minste van onze zorgen zijn. Het materiële is in veel gevallen te vervangen.

Stel je eens voor dat we onze vrijheid verliezen of dat we onze democratische verworvenheden zien verdwijnen. Stel je eens voor dat dat proces al gaande is en dat we er vlot in mee marcheren. Wat verliezen we dan niet allemaal. Verliezen kan in alle facetten van ons leven. In alles wat rond ons is en leeft. In alles waar we aan kunnen denken. We kunnen het allemaal kwijt raken.

De vraag is wat we zeker niet willen verliezen. Waar houden we aan vast als veel verloren dreigt te gaan? Waar willen we voor gaan? Wat laten we niet los, voor geen geld van de wereld? Zijn we ervan overtuigd dat we vrij denken, spreken en handelen? Of voelen we ons aan handen en voeten gebonden? Laten we onze vrijheid ontnemen door onderhuidse of oppervlakkige krachten? Willen we wel vrij zijn omdat vrijheid ook verantwoordelijkheden inhoudt?

In wat volgt proberen we verlies vanuit verschillende thema's te bekijken. In dit deel verkennen we de volgende thema's: dingen, natuur, migratie, religie, doemdenken, onderwijs, digitalisering en maatschappij. Sommige zaken zijn zeer herkenbaar, andere spelen eerder op de achtergrond maar hebben het potentieel op de voorgrond te komen. Nog andere hebben stevige kwetsuren achter gelaten. Verlies laat altijd sporen na. Het komt er op aan te kijken wat we ermee doen. Er zijn mensen die weinig verliezen en moedeloos worden en anderen die veel verliezen en er sterker uit komen. Van verlies winst maken is een levenskunst die we allemaal wel in de vingers willen hebben.

Hoe we tegen verlies aankijken bepaalt hoe we ermee omgaan. Het boek wil duidelijk maken dat we veel meer te verliezen hebben dan we op het eerste zicht denken. Er staat veel op het spel. Maar één ding staat vast. We hebben het dikwijls zelf in de hand om ondanks verlies een betekenisvol leven uit te bouwen.

Inhoud

Ten geleide	5
Thematekst 6: Dingen	9
Te veel	12
Verhuis	15
Portefeuille	18
Wagen	21
Trouwring	24
Geld	27
Aandelen	29
Woningbrand	33
Overstroming	36
Vliegtuigcrash	39
Als mensen dingen worden	42
Dingen gebeuren met een reden	45
Drugs uithalen	48
Verliezende machine	51
Thematekst 7: Natuur	54
Regenwoud	57
Boskap	60
Herfst	63
Biodiversiteit	66
Gletsjers	69
Broeikasgassen	72
Natuurramp	75
Gehoorde stilte	78
Thematekst 8: Migratie	81
Familie	84
Nieuw	88
Cultuur	91
Vreemdeling	94
Huidskleur	97
Vluchten	100
Thematekst 9: Economie	103
Handelsoorlog	106
Onderwijs	109

Staking	112
Ongelijkheidskloof	115
Schulden	118
Innovatiemantra	121
Gidsland China.....	123
De verlangfabriek.....	126
Nuttigheidsdenken	129
Faillissement.....	133
Thematekst 10: Religie	136
God ontkennen.....	139
Sektes.....	142
Lijden	145
In gods handen	148
Paus.....	151
Samenleving.....	154
Economisch denken	157
De overheid uitbesteden.....	160
Veiligheid	163
Terroristenlogica	166
Vijanden van de verlichting	169
Universalisme.....	172
Joods-christelijke beschaving	175
Thematekst 11: Doemdenken	178
Economische groei en armoede.....	181
Westerse vooruitgangsafbraak.....	184
De informatieparadox.....	187
Toekomst	190
Consumentisme is een massacultuur.....	193
Ongebreideld kapitalisme	196
Grenzen	199
Vooruitgangsgeloof.....	202
De vlucht vooruit	206
Thematekst 12: Onderwijs	209
Kwaliteit.....	212
Prof worden	215
Van effectiviteit naar efficiëntie?.....	218
Kennis.....	221

Taak van het onderwijs	224
Kwaliteitsverlies van kennis	227
Artificiële Intelligentie (AI)	230
Zingeving	233
Inzetbaarheid.....	236
Efficiëntie	239
Talent.....	242
Dogmatiek.....	245
Therapiecultuur	248
Bureaucratie	251
China	254
Thematekst 13: Digitalisering	257
Nepinformatie	260
Werkloosheid.....	263
Nucleaire dreiging.....	266
Sociale media.....	269
Indoctrinatie	272
Verloren tijd.....	275
Verbeelde gemeenschappen	278
Thematekst 14: Maatschappij	281
Zorgsector.....	284
Gerecht.....	287
Privatisering	290
Geneeskunde	293
Levenskwaliteit.....	296
Respect	299
Concurrentie	302
Machinemaatschappij	305
Terugplooiën.....	308
Angstcreatie.....	311

Thematekst 6: Dingen

We hebben er in onze westerse wereld zoveel
dat we in veel gevallen niet meer weten
hoeveel en waartoe we ze ooit aanschaffen.
We lijken wel verzamelaars van dingen
die we leuk vinden en niet nodig hebben
maar die we toch maar aanschaffen.
Het worden dingen zonder waarde
die liggen te verkommeren in één of andere la.

Ze kunnen leuk zijn op het eerste gezicht
en je kan er in eerste instantie
wel een bedoeling mee hebben.
Wanneer je ermee thuis komt
blijkt de keuze niet zo goed te zijn
en is de bedoeling niet meer aanwezig.
Dingen aanschaffen is een hobby geworden
die ons veel geld kost

en ons opzadelt met weer iets
dat nooit uit zijn verpakking zal geraken.
We leven van ding naar ding.
Het één al waardelozer dan het andere.
Er is geen mooi aanbod
dat we kunnen afslaan
ook al weten we
dat we het nu alvast niet nodig hebben.

Maar je weet nooit
of het ooit wel eens van pas kan komen.
Ooit. Eens. Wordt dikwijls nooit.
Het is een hebbeding geworden zonder nut.
Staal zonder waarde.
Iets wat zijn waarde en zijn doel verliest
zou toch nooit aangekocht mogen worden.
Hoe halen we het in ons hoofd

Hoe verlies ons leven bepaalt

om toch de betaalkaart boven te halen

om het aan te kopen?

Hoe komt het dat mensen zich laten verleiden

om toch maar weer iets aan te kopen

dat van tevoren tot doelloosheid gedoemd is?

Waar komt die drang vandaan

te kopen om het kopen zelf?

Hebben we dan zoveel te veel

dat de aankoop gewoon een folieke is?

De bankkaart plakt aan onze handen

alsof we de gouden tip zouden missen

voor een aankoop die echt spotgoedkoop is.

Die laten we natuurlijk niet liggen.

Zo begint de wedloop van voor af aan

en zijn alleen de verkopers de winnaars.

De koper telt zijn verlies.

De meesten onder ons
hebben er te veel van.

Sommigen verliezen zelfs het overzicht
als ze alle zaken uitstallen die ze hebben.

Daarom hebben mensen
zoveel opbergruimte nodig.

Zonder wordt hun huis een stapelruimte
die altijd opnieuw te klein wordt
hoe groot je die ook maakt.

Bij de jaarlijkse grote schoonmaak
kom je tot de conclusie
dat je al die dingen
ooit wel eens nodig zou kunnen hebben.
Houden dus.

Hoe verlies ons leven bepaalt

Te veel

Je hebt in je kasten zaken
waarvan je het bestaan niet meer wist.
Je merkt op dat je bepaalde dingen
de laatste jaren nooit gebruikte.
Je kunt niks weggooien,
het zou nog maar eens van pas kunnen komen.
Je ziet telkens weer nieuwe zaken
die je ooit wel eens nodig zou kunnen hebben.
Je zou kunnen zeggen dat je bij de gelukkigen hoort
die zich nutteloze zaken kunnen permitteren.

Je bent met velen
die zich telkens weer laten vangen aan impulsaankopen.
Het zijn dan wel koopjes maar je hebt ze niet van doen.
Waarom zou je investeren in zaken die je niet nodig hebt?
Hoe komt het toch dat je telkens in de koopval trapt?
Wat gebeurt er in je hoofd als je je weer eens verliest
in het kopen van waardeloze dingen die je niet nodig hebt?
De reclamesector heeft haar zaken op een rijtje.
Ze weet perfect hoe ze mensen moet triggeren
om aan het kopen te slaan.

Het lijkt wel of we geld te veel hebben
zodat we ons dat soort zottigheid wel kunnen veroorloven.
We zullen er geen boterham minder door eten.
De vraag die we niet meer stellen is een ethische.
Is het geoorloofd nutteloze dingen te kopen
die je daarenboven niet nodig hebt?
Kunnen we het verantwoorden als onze financiële toestand
er niet bijzonder rooskleurig uit ziet?
Hoe kunnen we van die koopdwang afkomen?
Het vraagt wat karakter om ons te houden

aan wat op ons kooplijstje staat.
We verliezen ons gemakkelijk in de val
die gehaaide marketeers voor ons spannen.

Sporen van afwezigheid

Reclame wordt ons op alle mogelijke manieren
door de strot geramd en leert ons
dat er nog veel nuttigs is wat we niet hebben.
Altijd zijn er mooie aanbiedingen.
Altijd worden ze voorgesteld als onmisbaar.
Altijd zijn er de niet te missen voordelen.
Je moet steeds op je hoede zijn.

Onze westerse maatschappij
produceert te veel van wat we niet echt nodig hebben.
En dat te veel moet ook verkocht worden.
Het is een economisch gegeven
dat noden gecreëerd moeten worden
als ze nog niet aanwezig zijn.
Mensen weten immers niet wat ze missen
als ze het niet uitgeprobeerd hebben.
Het is een werkwijze die draait als een tierelier.
Het verlies is voor de consument.

We kopen wat we nodig hebben
en ook veel dat we niet nodig hebben
maar de prijs was zo laag
dat je het daarvoor niet kon laten liggen.

Reclame doet ons kopen
net als de grabbelboxen
die strategisch opgesteld staan
in de supermarkt

Marketeers weten wel wat ze doen.
Er bestaan hele studies over
de manieren om mensen
tot kopen aan te zetten.

Bestaat er zoiets als
meer dan te veel?

Verhuis

Verhuizen is een intens gebeuren.

Je verliest de vertrouwde omgeving
om een andere vertrouwd te maken.

Je laat heel wat kennissen achter
waarvan je weet dat je ze wellicht
niet meer zult zien.

Je zet een stop op relaties
die niet eenvoudig te onderhouden zullen zijn.

Het vertrouwde huis komt straks
in handen van de nieuwe eigenaars
en wat gaan die daarmee doen?

Verliest het huis zijn ziel?

Of laten de nieuwe eigenaars alles zoals het was?

Je vindt het niet eenvoudig
om alles achter te laten.

De weken ervoor hebben jullie alles ingepakt.

En vooral veel weggegooid.

Het containerpark en de kringwinkel
kregen er een heel arsenaal dingen bij.

Zaken waarvan je het bestaan niet meer wist.

Dingen waarvan je je nu afvraagt
waarom je ze ooit aanschaftte.

Dingen die alleen stof lagen te vergaren
op een zolder die al in jaren
niet meer betreden werd, laat staan opgeruimd.

Dingen die je in je nieuwe woonst
zeker niet meer nodig hebt.

Het is opmerkelijk hoeveel we sparen
om misschien ooit nog eens nodig te hebben,
ook al is dat eens en ooit ongedefinieerd.

Verhuizen is verliezen en achterlaten.

Vele herinneringen blijven hangen in het huis
waarvan je elk hoekje kende.

Hoe verlies ons leven bepaalt

Een huis waar je veel ervaringen opdeed.

Een huis dat ervaringen zat heeft

om met plezier op terug te kijken.

Verhuizen betekent loslaten

om elders opnieuw te starten.

Het brengt een weemoedig gevoel

dat niet lekker aanvoelt

omdat wat vertrouwd is

beter aanvoelt dan wat nieuw is.

Omdat het wennen aan nieuwe zaken

altijd een grote inspanning vraagt.

Maar je bent er klaar voor.

Het nieuwe huis is al mooi ingericht.

Het is klaar om er een thuis van te maken.

Klaar om je gezin te ontvangen.

Het is mooi geworden

met nieuw meubilair en overgordijnen.

De buurt is er klaar voor.

Ze hebben al kennis gemaakt

terwijl jullie aan het werken waren

om het tijdig ingericht te krijgen.

Met veel goesting gaan jullie erheen.

Klaar om een nieuwe wereld te verkennen,

nieuwe mensen te leren kennen,

de omgeving te gaan verkennen.

Het is tijd om te vertrekken.

Het oude huis vaarwel te zeggen.

Verhuizen betekent altijd achterlaten,
vooral herinneringen
die in het behang geslopen zijn.

Dingen achterlaten mag niet.
Het is wel een unieke gelegenheid
te sorteren wat wel en niet mee moet.
De kasten raken zo ook wel gevuld.

Hoe verlies ons leven bepaalt

Portefeuille

Je komt aan de kassa in de supermarkt.
Je wilt betalen en grijpt naar je broekzak
om je portefeuille uit te halen
maar je grijpt naar niets.
Ze is niet waar ze hoort te zitten.
Je bent ze ergens onderweg verloren
of je hebt ze achtergelaten zonder na te denken.

Daar sta je dan.
Met een hoofd als een pioen
moet je de kassierster op de hoogte brengen,
alles uitladen en zonder aankopen
de winkel ijlings verlaten.
Maar daarmee is de portefeuille nog niet terecht.
Waar moet je gaan zoeken?

Je begint je af te vragen waar je ze voor het laatst gebruikte.
Welke weg heb je afgelegd van huis tot in de winkel?
Waar heb je ze nodig gehad, uitgehaald?
Je gaat uur na uur na, maar vindt geen aanknopingspunten.
Stilaan zakt de moed je in de schoenen.
Je weet niet waar te beginnen zoeken.
Het ziet er steeds slechter uit.

Wellicht is de enige oplossing
dat je ze verloren bent.
Ergens onderweg, je weet niet waar
ze uit je zak gevallen kan zijn.
Ergens, maar waar?
Het moet in een onbewaakt moment gebeurd zijn.
En die momenten zijn echt te talrijk

om er een juiste diagnose uit te halen.
Je zult moeten overstappen op plan B.
Je bankkaarten blokkeren,
een nieuwe ID en rijbewijs aanvragen

Sporen van afwezigheid

en nagaan wat er nog allemaal in zat
dat belangrijk is voor een goede gang van zaken.
De bureaucratie moet nu haar werk doen.

Het duurt wel een paar weken
vooral eer je de belangrijkste zaken op orde hebt.
En nog een paar weken voor alles
weer netjes op zijn plaats valt.
Dit zal je geen tweede keer overkomen.
Dat heb je jezelf toch voorgenomen.
Vanaf nu zal je beter opletten.

Enkele weken later open je je brievenbus.
En daar ligt ze, alsof ze recht uit je zak kwam.
Je portefeuille ziet er nog net hetzelfde uit.
Een eerlijke vinder moet ze daar gedeponereerd hebben.
Alles lijkt er nog in te zitten.
Zelfs het geld is onaangeroerd.
Ze voelt nog steeds vertrouwd aan.

Als je één iets niet wil verliezen
dan is het je portefeuille.

Daarin zit dan wel geen geld meer
maar die officiële papieren
zorgen voor een onnodig
achterna lopen.

De officiële diensten afschuimen
op zoek naar een nieuwe identiteitskaart,
een nieuw rijbewijs en nieuwe bankkaarten.

We leven officieel nog in de oude tijd
waar alleen wat op papier staat telt.

Misschien is dat wel het veiligste.
Niet verliezen is de boodschap.

Wagen

Voor velen onder ons betekent een wagen vrijheid.
De vrijheid om te komen en gaan waar we willen.
De wagen brengt ons waar we willen komen.
Het geeft ons een onafhankelijk gevoel.
Voor velen is de auto een tweede thuis.
Er wordt muziek gespeeld,
hij wordt onderhouden, gewassen en gestofzuigd,
hij neemt een prominente plaats in voor, naast of in het huis.

De auto wordt een statussymbool.
Hoe groter de auto, hoe hoger het aanzien.
Het merk doet er echt wel toe
en liefst een type van recente datum.
Om de drie jaar schaf je een nieuwe aan
omdat de oude dan nog voor een mooie prijs
verkocht kan worden.
De geur van de nieuwigheid hangt al in je neus.

En dan wordt je aangereden
door een onoplettendheid van een andere chauffeur.
Samen met je eigenwaarde krijgt je auto
enkele flinke deuken.
Je kunt je woede nog net inhouden
want dit verlies raakt je in je trots.
Hoe is het mogelijk dat dit jouw overkomt?
Hoe lang zal je je prestigeproject kwijt zijn?

Die auto is een stuk van wie je bent.
Het is al je hele leven van onschatbare waarde
voor het idee dat je over jezelf hebt
en dat je wil hebben dat andere mensen over je hebben.
Hoe moet dat nu de komende tijd?
Wat gaan mensen wel van je denken
nu je de komende tijd
met een minderwaardige vervangwagen de baan op moet?

Hoe verlies ons leven bepaalt

Je weet dat je de komende dagen of weken
de baan niet zoveel meer op zal gaan.

Je wil niet dat kennissen je zien
met die ellendige vervangwagen.

Je wil je aanzien tegenover de collega's op het werk
niet zelf de grond in boren.

Er hoort een zware, dure wagen bij je imago
en die is je nu voor enige tijd ontzegd.

Voor sommigen onder ons
vormen wagens een gedeelte van hun zelfbeeld.

Een auto is blijkbaar het verlengde
van hun eigen persoonlijkheid.

Hij vormt een schakel in de wijze
waarop ze zich aan de wereld willen tonen.

Een wagen is dan het levende bewijs
dat we het maken in deze wereld.

Het getuigt van zijns-armoede
als mensen dingen nodig hebben
om erkend te worden als persoon.

Het kan samen hangen met de cultuur
van het hebben die bij ons geïnstalleerd is.

Het verklaart de hang naar altijd meer en beter
die bij velen aan de orde van de dag is.

Veel beter is niemand daar al van geworden.

Als je aan de wagen
de bezitter zou willen kennen
kan je serieus bedrogen uitkomen.

Velen behandelen hun wagen
als hun kostbaarste bezit.

Toegegeven, ze kosten heel wat
maar het blijven toch gebruiksvoorwerpen
net als een mixer en een microgolfoven.

Hoe verlies ons leven bepaalt

Trouwring

Er zijn van die zaken
die je nooit wil verliezen
omdat ze niet te vervangen zijn
zonder aan symboliek en waarde te verliezen.
Een trouwring is er één van.
De symboliek van de eeuwige trouw
aan een ander mens die je liefhebt
kan nooit door een replica vervangen worden.

Het is dan ook begrijpelijk
dat je er alles aan doet
om die ring terug te vinden als je die verloor.
Je gaat op de meest onmogelijke plekken zoeken
als je niet echt weet waar het kleinood zoek is geraakt.
Het wordt een obsessie hem terug te vinden.
Iedereen in de buurt wordt ingeschakeld
om een handje toe te steken.

Anders is het wanneer je hem
in een rioolrooster ziet vallen.
Het rooster zit natuurlijk muurvast
en zelfs de smalle armen van je dochter
kunnen niet tot op de plaats geraken
waar de ring wellicht te vinden is.
Er zit niks anders op
dan de zwaardere middelen in te zetten.

Noch een koevoet of een hamer
krijgen het deksel van de put los.
Dan maar de stadsdiensten gebeld
die je doorverwijzen naar de brandweer.
Het heeft heel wat voeten in de aarde
maar het deksel raakt los
en je kan eindelijk op zoek naar de ring
in de stinkende brij die in de put ligt.

Sporen van afwezigheid

Je moet bijna de hele put leegscheppen
om hem uiteindelijk te vinden.
Eind goed al goed zou je denken.
Dat is zo als je de rekening van de brandweer
netjes betaald hebt.
Die is bijna zo hoog als de waarde van de ring.
Maar die heeft natuurlijk
een veel grotere emotionele waarde.

Het is opmerkelijk dat we sommige dingen
een grotere waarde toekennen
dan ze eigenlijk intrinsiek hebben.
Ze zijn er in elk huis.
Ze roepen herinneringen op aan mooie
of minder mooie momenten.
Ze hebben een emotionele waarde omdat ze
verwijzen naar wat je ooit meemaakte.

Er hangt een verhaal aan vast
dat meer waarde heeft dan het ding zelf.
Het kan er mooi of lelijk uit zien.
Maar daar draait het niet om.
Het heeft enkel te maken met jou,
met je gezin, met je familie of met vrienden.
Het blijft waar het is
ook al vindt niemand het mooi.

Sommige dingen hebben een emotionele waarde.

Ze hoeven daarom echt niet duur te zijn.

Het rouwkaartje van je ouders,
de uitnodiging voor het trouwfeest
van een goede vriendin of
een steen die je meebracht van een leuke reis.

Ze kosten bijna niks
maar wat een waarde!

Sporen van afwezigheid

Geld

Het wordt wel eens het slijk van de aarde genoemd.

Nochtans kan je niet zonder leven.

Je hebt er zelfs een bepaalde hoeveelheid van nodig
om een zorgeloos leven op te bouwen.

Het is in die zin een noodzakelijkheid
in het leven van elke dag.

Dagelijks ga je er meestal voor werken.

Je hebt een job die je graag doet of net niet.

Je hebt niet veel keuze gehad of kreeg alle studiekansen.

Maar ook daar heb je mee moeten leren leven.

Je spaart waar je kan, een appeltje voor de dorst.

Maar wat als het daarmee misloopt?

Wat als onverlaten erin slagen je rekening te plunderen
en er met je zuurverdiende centen vandoor te gaan?

Je hebt wellicht een verkeerde link aangeklikt op je computer.

Ongewild heb je al je bankgegevens weggegeven aan onverlaten.

En nu sta je met de gevolgen en die zijn niet min.

Je bent je hele spaarboek kwijt.

De centen recupereren wordt een hele opgave.

En tegen dat het zo ver is,

is je vakantie letterlijk in rook opgegaan.

Je moet een project aan je huis on hold zetten
omdat het geld daarvoor op je spaarrekening geparkeerd stond.

En die is nu helemaal leeg.

Het is het soort verlies waar we vandaag
veelvuldig mee geconfronteerd worden.

Cybercriminaliteit is sterk in opmars.

Vooraf omdat daders zich kunnen schuil houden
op de meest onmogelijke plaatsen in de wereld.

Ze werken niet plaatsgebonden

Hoe verlies ons leven bepaalt

en zijn moeilijk te traceren.

Ze zorgen wel voor heel wat ongemak bij vele mensen.

Ze geven de bevolking ook een gevoel van onveiligheid
bij het uitvoeren van hun bankverrichtingen.

Cybercriminelen zijn uiteindelijk kleine vissen
in het grote net van de georganiseerde misdaad.

Het feit dat je niet ongestoord op je laptop kan werken
zonder de angst dat er iets fout zou kunnen lopen
maakt dat de vooruitgang,
die computers zeker met zich meegebracht hebben,
door velen met argusogen bekeken wordt
en dat nieuwe evoluties niet zomaar meer gevolgd worden.

Als je eenmaal in het criminele web
verstrikt bent geraakt,
ga je nooit meer onbezorgd winkelen op het web
of je bankgegevens raadplegen.
Het maakt dat vele mensen een ambivalente houding aannemen
tegenover de digitale vooruitgang.

Geld geeft je een bepaalde vrijheid.
Er onvoldoende hebben stelt problemen.
Steeds meer werkende mensen hebben problemen
om de maand rond te komen.

Ze moeten keuzes maken
die eigenlijk niet zouden mogen
in een welvaartsmaatschappij.

Kiezen moet net in alle vrijheid kunnen gebeuren
anders wordt het een verplichting
en daar is niks leuk aan.

Onvoldoende middelen hebben
brengt mensen aan de zelfkant
van de samenleving.

Aandelen

De spaarboekjes brengen weinig op.
Erg weinig eigenlijk.
Je ziet je spaarcenten met moeite groeien
en wordt daar wat zenuwachtig van
want je had gedacht
dat de intresten voor een appeltje voor de dorst
zouden zorgen in je oude dag.
Niet dus.

Het is in veel gevallen zelfs zo
dat je geld jaar na jaar minder waard wordt.
En dat zien we uiteraard niet graag gebeuren.
Banken spelen handig in op dit sentiment
en bieden andere producten aan
die meer zouden opbrengen dan het spaarboekje.
Je dient je geld in veel gevallen langer vast te zetten
of je moet grotere risico's nemen

Hoe verlies ons leven bepaalt

waarbij je geld kan verliezen, gedeeltelijk of helemaal.

In aandelen beleggen zou dan de oplossing zijn.

Maar dat kan alleen met geld dat je

over een tijdspanne van zeven tot tien jaar

niet nodig hebt, anders is winst niet verzekerd.

Die winst is eigenlijk helemaal niet verzekerd

maar men gaat uit van de historische winsten

om met een mate van zekerheid

toekomstige winsten voor te spiegelen.

Het is dus bedoeld voor de bemiddelde spaarder.

Want wie heeft er geld waarvan hij weet

dat hij het tien jaar kan missen?

De kleine spaarder moet het doen

met de verlieslatende spaarrekening.

Daar zit niks anders op.

Grote risico's worden geschuwd.

Net dat wordt spaarders verweten.

Net omdat ze risico's schuwen

blijven ze met hun spaarcenten maar wat aanmodderen.

Dat banken veel geld verdienen aan de transacties van aandelen
wordt er niet bij verteld.

Ze maken winsten op ons zuurverdiend spaargeld
en ook de gewone spaarrekeningen brengen goed op.

Banken graaien op de geldzucht van hun cliënteel.

Ze maken miljarden winsten

maar blijven claimen dat hogere rentes niet kunnen.

Ze zijn door de belastingbetaler gered

tijdens de financiële crisis

en doen er nu alles aan om die belastingbetaler

vooral niet te belonen voor het deponeren van zijn spaargeld.

Ze gebruiken dat geld om leningen te bekostigen

die hen opnieuw goed geld opbrengen.

De gewone spaarder kan het verlies niet ontwijken.

Sporen van afwezigheid

De bedragen waarmee banken goochelen
gaan ons denkvermogen te boven.

De geldstromen zijn een kluwen
waarin alleen enkele experts inzicht hebben.

Voor de gewone man rest er maar één ding.

Zijn verlies nemen en verder
dat kleine spaarpotje verder uitbouwen.

Door winst gedreven
verliezen we soms
de meest elementaire zaken uit het oog.
Dat winstdrift tot verlies kan leiden
en dat dat verlies soms
niet meer goed te maken is.

Dat soort verlies
leidt tot slapeloze nachten.